C.

Universitetet i Norge.

I. Nedsættelse af en Bygningscommission.

Allerede i det Kongelige aabne Brev af 10 April d. A. er tilkiendegivet, at Hs. Majestæt vil lade Planer til Bygninger for Universitetet affatte ved duelige og betroede Mænd, som dertil udsees, og at Allerhøistsamme under s. D. har udnævnt en Bygningscommission i Christiania, til at drage Omsorg for Bygningsarbeidets Udførelse. Denne Commission, som strax skulde træde i Virksomhed, blev det tillige overdraget at handle om de fornødne Pladser. Til Medlemmer af Bygningscommissionen behagede Hs. Majestæt at udnævne, foruden nuværende Stiftamtmand, Hr.

kM. G. Rosenkrantz, Storkors af Dannebrog, dHrr. Kammerherre P. Anker, Storkors af Dannebrog, og forhenværende Stadshauptmand i Christiania, Poul Thrane, Ridder af Dannebrog. Det ji denne Anledning udstædte allernaadigste Commissorium lyder saaledes:

Frederik den Siette ꝛc. ꝛc. Vor synderlige Bevaagenhed! Da Vi have besluttet i Vort Kongerige Norge at oprette et Universitet, som anlægges i Christiania, og til dette Universitets Bestemmelse udfordres adskillige Bygninger og Indretninger, for hvilke Vi ville lade affatte Planer og Tegninger; saa have Vi fundet for godt, i denne Anledning at nedsætte en Commission, i hvilken Vor Stiftamtmand over Aggershuus Stift skal have Forsædet. Thi er Vor allernaadigste Villie og Befaling, at J, Os Elskelige Marcus Giøe Rosenkrantz, Storkors af Dannebrogen, Vor Kammerherre, som nuværende Stiftamtmand over Aggershuus Stift; Peder Anker, Storkors af Dannebrogen, Vor Kammerherre; Poul Thrane, forhen Stadshauptmand i Christiania, Ridder af Dannebrogen, sammentræde i en Commission, for i Almindelighed at overlægge om Alt, som angaaer bemeldte Bygninger og i Særdeleshed

paa Vores Approbation at handle om de fornødne Pladser, at indkiøbe Bygningsmaterialier efterhaanden, som de bequemmest og til antagelige Priser kunne erholdes, og siden i Forening med den Bygningskyndige, som Vi maatte overdrage Overbestyrelsen af Bygningsarbeidet paa Stedet, og som da indtræder i Commissionen, at fremdrive Bygningsarbeidet med al den Kraft, som i behørig Orden kan gisres muelig. De Bekostninger, som hertil medgaae, ville Vi have Eder bemyndigede til at anvise paa de ved frivillige Subscriptioner i dansk Courant og Species indkomne eller indkommende Summer, hvorom I have at henvende Eder til Subscriptionsfondets Administrateurer. I øvrigt have I i alle fornødne Tilfælde at brevveksle med Vor Direction for Universiteterne og de lærde Skoler, til den at indberette om Indkiøbenes og Bygningsarbeidets Fremgang, og til den at indsende alle de Betænkninger og Forslage, som samme maatte forlange, eller I finde Eder foranledigede til at afgive. Dermed skeer Vor Villie. Befalende Eder Gud! Skrevet i Vor Kongl. Residentsstad Kiøbenhavn den 10 April 1812.

Under Vor Kongl. Haand og Seigl.

Frederik R.

I Begyndelsen af Jun. Maaned androg den saaledes nedsatte Bygningscommission det Ønske, at Antallet af dens Medlemmer maatte, da de hidtil tilværendes øvrige Forretninger ofte vilde gjøre det umueligt for dem alle, stedse at være tilstæde, for at lette de dem overdragne Forretninger og fremme disses hurtigere Gang, forøges med tvende nye, og at disse maatte være dHrr. Amtmand over Buskeruds Amt, Johan Caspar Herman, Greve af Wedel Jarlsberg, Commandeur af Dannebrog, og Major Chr. Juell, forhen Capitain-Vagtmester i Aggershuus Fæstning. Efterat deromom allerunderdanigst var indstillet, behagede det Hs. Majestæt, under 22 Jun. at tillægge Sidstnævnte allernaadigst Befaling til at indtræde i den af Allerhøistsamme under 10 Apr. nedsatte Bygningscommission, hvilken saaledes nu bestaaer af fem Medlemmer, hvortil vil komme den Architect, som Bygningernes Opførelse i sin Tid maatte blive anbetroet.

II. Kongelig Gave af Gaarden Tøyen med Tilliggende til Universitetet.

Ved allernaadigst Resolution af 24 Martii d. A. havde Hs. Majestæt befalet, at Universitetet

i Norge skulde oprettes i Christiania, naar der dertil fornødne og bequemme Bygningspladser der vare erholdte. Med Hensyn til de forskielliges Egenskaber af Omfang, Grund, Beliggenhed o. s. v., som maatte ansees enten for ønskelige eller uundværlige ved de Grunde og Pladser, hvorpaa Universitetsbygninger skulde opføres, blev Anskaffelsen af saadanne Grunde og Pladser et af de første og væsentligste Anliggender. For at forkorte Omhandlingerne herom, behagede det Hs. Majestæt, under 15 Jun. d. A. at tillægge Hr. Geheime-Conferenzraad Malling, Medlem af Directionen for Universiteterne og de lærde Skoler, Storkors af Dannebrog, og Hr. Overbygningsdirecteur Etatsraad Hansen, Ridder af Dannebrog, at foretage en Reise til Christiania, for der i Foreening med Bygningscommissionen at overlægge, og efter Omstændighederne at afslutte, angaaende Pladser og andre Leiligheder for det tilkommende Universitet, ligesom og at udsee og i fornødent Fald at treffe Foreeninger om saadanne Leiligheder, som kunde benyttes ad interim, saalænge indtil Universitetsbygningerne kunde blive færdige, og i øvrigt paa lige Maade at tage under Overveielse, om ellers skulde være noget, som paa Stedet kunde være fornødent at omhandle for at fremme den for Universitetets Istandsættelse lagte Plan; alt paa nærmere allerhøieste Approbation.

Efterat denne Reise var tilendebragt, og Resultaterne af de i Foreening med Bygningscommissionen foretagne Undersøgelser og Omhandlinger, saaledes som de vare blevne Bygningscommissionens Protocol tilførte, vare med tilføiede Oplysninger og et af Overbygningsdirecteuren besørget Kort til Directionen afgivne, saae denne sig nu i Stand til allerunderdanigst at foredrage Hs. Majestæt denne Sag med Betænkning og Forslag.

Blandt de ved Undersøgelsen paa Stedet omhandlede Pladser i og ved Byen, hvis Grund og øvrige Omstændigheder tillode dem at komme i Betragtning, befandtes især Gaarden Tøyen, uden for Byen paa dens østre Side, tilhørende Justitsraad Ridder Bull, at fortiene Opmærksomhed, og i Sammenligning med de andre Eiendomme at have udmærket Fortrin.

Tøyen er en samlet Sædegaards-Eiendom, og indbefatter 11 à 1200 Maal Jord eller circa 255 Tdr. Land; deraf ere omtrent 800 Maal Jord for Tiden bortforpagtede, men dog c. 350 Maal strax disponibel Jordvei, hvilket allerede betydelige, med fuld Raadighed strax disponible, Areal i Tiden kan forøges, efterhaanden som de bortforpagtede Lodder falde tilbage. Af alle paatænkte eller tilbudne Pladser frembød denne, efter Overbygningsdirecteurens Erklæring, den skionneste-Beliggenhed, ogsaa beqvem til Anlæg af et Observatorium. Sat i Forbindelse med Byen

ved mellembygte Professorgaarde, kunde den dan-
ne et nyt Qvarteer af samme, smukkere end no-
get af dem, Staden allerede har. Omkring
Universitetsbygningerne kunde anlægges Plant-
ninger til de ellers ved Christiania nu aldeles
savnede Spadseregange, saavel for Studerende
som for Byens Indvaanere. Professorerne, som
fik Boliger omkring Universitets-Bygningerne,
kunde gives tillige ikke allene rummelige Haver,
men endogsaa saa megen Jord, at de kunde hol-
de sig hver et Par Koer, hvilket for Familier i
Christiania af lige Classe med dem er et Slags
Nødvendighed. For Professorernes Huusholdnin-
ger vilde det ogsaa være til Bequemmelighed, at
de kom til at boe i Nærheden af Vaterlands-
Torvet, hvor den egentlige Handel med Victua-
lier foregaaer. Skulde Universitetsbygninger,
Professorer og Studerende samles i den nu meest
bebyggede Deel af Byen, vilde denne nye Til-
vext af Bygninger og Personer mueligen end
mere fordyre Vaaningsleiligheder m. v., hvilket
mindre kunde befrygtes, naar Universitetsbygnin-
gerne gave en ny Tilvext til Byen og saa at
sige dannede et nyt Qvarteer. Paa Toyen vilde
Universitetsbygningerne ikke alene aldeles være
sikkre for Ildsvaade fra Byen af, men ogsaa
ligge uden for Fæstningens Skudvidde. Dens
Afstand fra Byen kunde vel synes at medføre

nogen Ubeqvemmelighed for Professorer og Studerende; men denne Afstand, beregnet fra den yderste Deel af Byen mod den Side, eller fra Lakkegaden, udgior dog ikke over 1200 Alen *). Da nu desuden den Priis, for hvilken bemeldte Gaard Byen med Tilliggende kunde erholdes, nemlig 170,000 Rd. D. C., var antagelig frem for den, hvorfor nogen af de øvrige Eiendomme, der kunde komme under Overveielse, havde kunnet erhverves, eftersom, naar fra den begiærte Kiøbesum afdrages for de bortforpagtede Jorder, som ei ere disponible, en Capital, som svarer til den aarlige Forpagtningsafgift, anseet som Rente à 4 pC., Kiøbesummen for de 350 Maal Jord eller c. 73 Tdr. Land, hvorover strax haves fri Raadighed, blev, Bygningerne iberegnede, 145,000 Rd. D. C., d. e. pr. Maal c. 414 Rd. eller pr. Td. Land c. 1865 Rd. D. C.: saa fandt Directionen overveiende Grund til, i Sammenhæng med sit allerunderdanigst Foredrag af alle Omstændigheder og i Forbindelse med nogle andre Punkter til allerhøieste Resolution at indstille, at forommeldte Eiendom maatte kiøbes for det Norske Universitet.

*) En Distance som den fra Enden af Gotersgaden mod Volden til omtrent midt paa Kongens Nytorv.

Derpaa behagede det Hs. Majestæt Kongen, under 5 Sept. d. A. at resolvere saaledes:

"Efterat have taget de heri af Directionen "allerunderdanigst fremsatte Omstændigheder i "allerhøieste Overveielse, bifalde Vi allernaa- "digst, at Gaarden Tøien med de til Samme, "efter Opgivende af nuværende Eier, hørende "11 til 1200 Maal Jord, samt alle bemeldte "Gaard og dens Jorder tilliggende Herligheder "og Rettigheder, maa kjøbes til Eiendom for "det Norske Universitet, og Bygnings-Commis- "sion desaarsag bemyndiges til, under alle be- "hørige Formaliteter, at afslutte Kjøbet for en "Kiøbesum af indtil 170,000 Rd., saaledes, "som allerunderdanigst indstillet; og ville Vi "derhos allernaadigst have Directionen bemyn- "diget til at brevveksle med Vort Finants-Col- "legium om, at den til Kiøbet fornødne Sum "af indtil 170,000 Rd. kan vorde aldeles udbe- "talt af Vor Casse til førstkommende 11 Dec. "Termin, da Vi saaledes allernaadigst ville "have forbemeldte Gaard med Jorder uden al "Restance paa Kiøbesum, fra 11 Dec. d. A. "af, skienket som en kongelig Gave til det Nor- "ske Universitet.

"Endeligen bifalde Vi allernaadigst, at "Bygnings-Commissionen overtager Gaarden "paa Universitetets Vegne til den Tid, som

"omforenes, og derefter administrerer den, samt "deraf drager de erholdelige Fordele for Uni- "versitetet, saalænge og forsaavidt de nuværen- "de Bygninger og Jorder ikke udlægges til "Brug og Benyttelse for Universitetet, hvoraf "følger, at ingen nye Forpagtninger eller Leie- "Contracter kunne indgaaes paa længere Tid, "end aarviis."

Denne allerhøieste Resolution blev derpaa communiceret den i Christiania nedsatte Byg- ningscommission, paa det at Kiøbet formeligen kunde vorde afsluttet. Dette blev ufortøvet iværk- sat, og en Kiøbecontract indgaaet, hvis Indhold i det Væsentlige er:

1) Justitsraad og Præsident, Ridder Bull overdrager Sædegaarden Tøyen og underliggen- de Kiølberg i Aggers Sogn, skyldende hver 2 Skpd. Tunge, med sine Herligheder i den Stand, den nu befindes, og med den Ret og Rettighed, som han den hidtil eiet og brugt haver, til fuld- kommen Eiendom for det vordende Norske Uni- versitet.

2) Tilligemed disse Jordeiendomme overdra- ges alle paa samme værende ham tilhørende Bygninger.

3) For Tøyen og Kiølberg med alt forbe- meldte Tilliggende i den Stand, hvori det nu befindes, betales Sælgeren Justitsraad Bull til

indeværende Aars 11 Dec., af den norske Zahlcasse den Summa 170,000 Rd. D. C., hvorimod alle Forpagtningsafgivterne og Grundleier, ne fra samme Datum tilfalder det Norske Universitet.

4) Sælgeren forbeholdes at bruge og beboe Gaarden Tøyen og Havnegang for sine egne Creature til 14 Oct. 1813, samt fornødent Huusrum paa Gaarden til Avlingens Opbevaring, og Huusværelser for de til Afgrødens Udtærskning fornødne Folk til Vaarens Faredag 1814, imod derfor at erlægge en Afgift af 1000 Rd. til Universitetets Casse, og deshos selv udrede alle paa Gaarden hæftende Skatter og Udgifter.

5) Det norske Universitet, eller paa dets Vegne den for samme anordnede Bygningscommission, forbeholdes fri Disposition over Huus og og Grund, for saavidt samme maatte behøves til Materialiers Opbevaring og Bygningsanlæg, samt nye Veie.

6) Sælgeren Justitsraad Bull fritages for Skiødets Bekostning og det stemplede Papir dertil.

Efterat derom allerunderdanigst var indberettet, behagede Hs. Majestæt Kongen under 4 Nov. d. A. allernaadigst at bifalde, at Skiødet paa Gaarden Tøyen med Tilliggende, affattet ef-

ter Kiøbecontractens Indhold, maatte i sin Tid modtages, samt at befale, at dette Skiøde skulde udstædes til Hs. Majestæt selv, for derefter ved Allerhøistsammes Gavebrev at skiænkes til det Norske Universitet.

Under samme Datum blev til Hs. Durchlauchtighed, Vicestatholderen i Norge, Prinds Friederich til Hessen, udfærdiget et allerhøieste Rescript, saaledes lydende:

Frederik den Siette ꝛc. ꝛc. Vor venlige Hilsen og hvad Vi ellers formedelst Slægtskab og Svogerskab mere kiært og godt formaae, Durchlauchtige Fyrste, elskelige kiære Fætter og Svoger! Efterat have ladet Os allerunderdanigst foredrage de efter Vor Befaling foretagne Undersøgelser og Omhandlinger angaaende Grunde og Pladser for det Universitet, som Vi have besluttet at skulle anlægges i Vort Rige Norge, have Vi givet den ved Christiania liggende frie Sædegaard Tøyen, formedelst dens Nærhed ved bemeldte Bye og dens øvrige Herligheder, Fortrinet for de øvrige paatænkte Byggepladse, og ladet Os den tilkiøbe for en Sum af 170,000 Rd. D. C. Og skal derefter denne Eiendom med alle derunder liggende og dertil hørende Grunde og Jorder, Rettigheder og Herligheder, af Os være skiænket, og ved Gavebrev, som nærmere bliver udfærdiget, overdrages til

bemeldte Universitet, som Grundvold for dets Oprettelse, og til Beviis om den Omhue, Vi bære for en Stiftelse, der er Os kiær.

Dette give Vi Eders Kiærlighed herved allernaadigst tilkiende til Egen Efterretning, og til Bekiendtgiørelse for Vore kiære og troe Undersaatter i Vort Rige Norge.

Vi forblive iøvrigt Eders Kiærlighed med Kongl. Naade tilgedan og bevaagen. Skrevet paa Vort Slot Frederiksberg den 4 Nov 1812.

Frederik R.

Malling. Moldenhawer. Rothe. Treschow.

Skiødet paa Tøyen med tilhørende Eiendomme er derpaa under 11 Dec. d. A. ifølge forommeldt allerhøieste Befaling allerunderdanigst udstædt til Hs. Majestæt Kongen, derefter læst i Aggershuus Stifts Overret og publiceret paa Maanedstinget for Aggers Sorenskriverie.

Udg. forbeholder sig, ved Fortsættelsen af disse Efterretninger at meddele Kundskab om Fremgangen af de Arbeider, som vedkomme Bygningsarbeidet, og hvad dermed staaer i Forbindelse, ved det Norske Universitet. Tidsomstændighederne have giort en vis Varsomhed i de didhørende foreløbige Foranstaltninger, f. Ex. i Materia-

liers Indkiøb, tilraadelig og nødvendig. Ogsaa udfordres adskillige Forberedelser, førend med Bygningsarbeidet selv kan begyndes, og deriblandt især en combineret Bygningsplan i det Hele med tilhørende Tegninger.

III. Blandede Efterretninger.

Udgiveren forbeholder sig, i sin Tid, naar det, som vedkommer det norske Universitets Fonds, Indtægter og Udgifter, endeligen og fuldstændigen er grundet og ordnet, at meddele en Oversigt over dets oeconomiske Forfatning efter sammes Hovedgrene. De af Hs. Majestæt Universitetet allernaadigst anviiste Indtægtskilder ere allerede i disse Annaler *) anførte. Hvad angaaer de Bidrag, som den allerhøieste Resolution af 2 Sept. 1811 tillader at maatte efter Omstændighederne ydes til det nye Universitet fra det Sorøeske Academie, fra det Ankerske Fideicommis, fra det Angelske Legat og fra det offentlige og beneficerede Jordegods i Norge, da indskræn-ker Udgiv. sig her til, forelsbigen at anmelde, at Hs. Majestæt ved allernaadigst Resolution af 24 Martii d. A. har tilladt, at en Capital af 100,000

*) 1811 2 B. S. 82 f. S. 246 ff.

Rd. D. C. eengang for alle maa afgives fra Sorøe Academie til det norske Universitet og til samme udbetales i 11 Jun. Termin 1813, hvilken Capital skal lægges til Universitetets Grundfond og dens Renter anvendes til Bestridelsen af Universitetets aarlige Udgifter. Til Udbetalingen af disse 100,000 Rd. i næste 11 Jun. Termin er allerede af Directionen for Universiteterne og de lærde Skoler foiet fornøden Foranstaltning.

Beløbet af den frivillige Subscription til Universitetet udgiorde ved Udgangen af Aaret 1812 *)

	Eengang for alle.	Aarligt Bidrag
A. I Rigsdaler D. C.	774,785 $\frac{2}{24}$	12,519 $\frac{3}{4}$
B. I Rigsdaler D. Spec.	3960	"
C. I Byg 748 $\frac{3}{8}$ Tdr. aarl.	"	748 $\frac{3}{8}$ T. B.
D. I Havre 235 $\frac{7}{8}$ Tdr. aarl.	"	235 $\frac{7}{8}$ T. H.

I øvrigt har Hs. Majestæt under 25 Mai d. A. allernaadigst tilladt, at de Subscriptionssummer, som ikke paa rescriptmæssig Sikkerhed kunne udsættes, maa blive modtagne i Allerhøiststammes Casse til Forrentning, og at denne, i Betragtning af det offentlige Brug, hvortil disse frivillige Bidrag ere bestemte, maa beregnes til

*) Tillæg til Bladet Budstikken, Fierde Deel No. 17.

$4\frac{1}{2}$ pCent aarlig af de i Danſk Cour. indkommende Summer, og til 5 pCent aarlig af de Summer, der indkomme i Species.

De Høitideligheder, der ſiden det norſke Universitets Stiftelſe i denne Anledning ere anſtillede i begge Riger, ere allerede i flere offentlige Blade omtalte og beſkrevne. Saa intereſſant derfor end Forbindelſen er mellem diſſe Høitideligheder og Universitetets Stiftelſes Hiſtorie, anſeer Udgiv. det dog ufornødent, i diſſe Annaler at gientage, hvad allerede, tildeels ved omſtændelige og actmæſſige Beretninger, er Almeenheden bekiendt og for Efterſlægten opbevaret. Han indſkrænker ſig derfor til, her at nævne de tvende for Hiſtorien vigtigſte offentlige Kundgiørelſer angaaende forommeldte Høitideligheder, nemlig

Forhandlinger ved Feſten i Kiøbenhavn d. 11 Dec. 1811. Kiøbenh. 1812. 157 S. 8.

Indberetninger om Nationalfeſten d. 11 Dec. 1811 i Anledning af Hans Majeſtæts Kong Frederik den Siettes Befaling om et Univerſitet i Norge. Udgivne af det Kongl. Selſkab for Norges Vel, ved Ludvig Stoud Platou, Selſkabets Secretær, Overlærer og Ridder af Dannebrog. Chriſtiania 1812. 338 S. 8.